

Kesahan Kandungan dan Kebolehpercayaan: Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) di Prasekolah

Content Validity and Reliability: Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) in Preschools

Nur Hidayah Rashidi
(Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya, 50603 Kuala Lumpur, Malaysia)
nurhidayah@siswa.um.edu.my

Nurul Haniza Samsudin
(Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya, 50603 Kuala Lumpur, Malaysia)
haniza_85@um.edu.my

Nur Yuhanis Mohd Nasir
(Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya, 50603 Kuala Lumpur, Malaysia)
yuhanis83@um.edu.my

Published: 28 Jun 2023

To cite this article (APA): Rashidi, N. H., Samsudin, N. H., & Mohd Nasir, N. Y. (2023). Kesahan Kandungan dan Kebolehpercayaan: Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) di Prasekolah: Content Validity and Reliability: Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) in Preschools. *PENDETA*, 14(1), 130–141. <https://doi.org/10.37134/pendeta.vol14.1.10.2023>

To link to this article: <https://doi.org/10.37134/pendeta.vol14.1.10.2023>

ABSTRACT

The recent Covid-19 pandemic has caused a crisis in learning, especially the mastery of reading skills among children, which has become the focus because many pupils have fallen behind due to school closures. The need for the production of a basic Malay reading module to help solve the problem of mastery of reading skills is necessary to ensure that pupils can learn the basics of reading properly and practically. Moreover, the absence of a specific reading module from the Malaysian Ministry of Education was the impetus for this study to be carried out. The purpose of this study was to evaluate the validity and reliability of the content of the MAMA module for learning the basics of reading in Malay for preschoolers. This study is a quantitative study, which utilised the survey method based on the views of experts and teachers through questionnaires related to the content of MAMA. The content validity questionnaire was assessed by a panel of assessors (experts) and the reliability questionnaire was assessed by preschool teachers (practitioners). The respondents involved in the content validity assessment were five experts from various fields such as Malay language, module development, early literacy and early childhood education, while the respondents for the reliability assessment were 30 preschool teachers who taught at KEMAS kindergartens. The results of the study demonstrated that the content of MAMA is valid and reliable. This study has also found that three elements, namely content, pedagogy and module design contributed to content validity and high reliability, and the combination of these three elements is a new finding for the framework of developing a reading module in book format. Thus, MAMA is a module that has appropriate content to be used as a reference material for preschool teachers in helping pupils learn the basics of reading Malay language at the preschool level.

Keywords: Reading skills; *Modul Asas Membaca Anakku (MAMA)*; content validity; reliability; preschool.

ABSTRAK

Akibat pandemik Covid-19 yang telah berlaku sebelum ini menyebabkan krisis dalam pembelajaran terutama penguasaan kemahiran membaca dalam kalangan kanak-kanak sehingga menjadi tumpuan kerana ramai murid telah ketinggalan disebabkan penutupan sekolah. Keperluan penghasilan modul asas membaca bahasa Melayu untuk membantu menyelesaikan masalah penguasaan kemahiran membaca ini diperlukan bagi memastikan murid dapat belajar asas membaca dengan baik dan praktikal. Tambahan pula, ketiadaan modul membaca khusus daripada pihak Kementerian Pendidikan Malaysia menjadi pendorong kajian ini dilaksanakan. Kajian ini bertujuan untuk menilai kesahan kandungan dan kebolehppercayaan Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) untuk pembelajaran asas membaca bahasa Melayu kepada murid prasekolah. Kajian ini berbentuk kajian kuantitatif, iaitu menggunakan kaedah tinjauan berdasarkan pandangan pakar dan guru melalui soal selidik yang berkaitan dengan kandungan MAMA. Borang selidik kesahan kandungan dinilai oleh panel penilai (pakar) dan borang selidik kebolehppercayaan dinilai oleh guru prasekolah (pengamal). Responden yang terlibat dalam penilaian kesahan kandungan ialah lima orang pakar yang terdiri daripada pelbagai bidang seperti Bahasa Melayu, pembangunan modul, awal literasi dan pendidikan awal kanak-kanak, manakala responden bagi penilaian kebolehppercayaan ialah 30 orang guru prasekolah yang mengajar di tadika KEMAS. Dapatan kajian menunjukkan MAMA memperoleh kesahan kandungan dan kebolehppercayaan yang tinggi. Kajian ini juga telah mendapati tiga elemen, iaitu kandungan, pedagogi dan reka bentuk modul merupakan penyumbang kepada kesahan kandungan dan kebolehppercayaan yang tinggi dan gabungan tiga elemen tersebut merupakan dapatan baharu bagi sebuah kerangka pembangunan modul membaca berbentuk buku. Justeru, MAMA merupakan sebuah modul yang sesuai kandungannya untuk dijadikan sebagai bahan rujukan kepada guru prasekolah dalam membantu murid mempelajari asas membaca bahasa Melayu pada peringkat prasekolah.

Kata Kunci: Kemahiran membaca; Modul Asas Membaca Anakku (MAMA); kesahan kandungan; kebolehppercayaan; prasekolah

PENGENALAN

Prasekolah merupakan salah sebuah institusi pendidikan awal kanak-kanak yang beroperasi bagi membantu murid untuk persediaan mereka sebelum ke sekolah rendah. Kebiasaannya murid prasekolah bermula pada umur empat hingga enam tahun. Matlamat Kementerian Pendidikan Malaysia adalah untuk memastikan pendedahan asas 3M (Membaca, Menulis dan Mengira) menjadi aspek utama yang ditekankan kepada murid di prasekolah dengan diimbangi bersama konsep JERI (Jasmani, Emosi, Rohani dan Intelektual) yang terdapat dalam Falsafah Pendidikan Kebangsaan. Oleh itu, kemahiran membaca antara kemahiran yang penting dan utama untuk dikuasai oleh murid prasekolah sebelum murid ke sekolah rendah kelak. Penguasaan membaca murid prasekolah dapat memudahkan murid dalam mempelajari subjek-subjek di sekolah rendah yang menuntut murid untuk menguasai asas bacaan bahasa Melayu. Hal ini disokong oleh Jupri Bacotang et al. (2022) dengan menyatakan bahawa proses untuk pembelajaran kemahiran membaca secara formal dimulakan di prasekolah dan di sekolah rendah.

Namun, antara cabaran utama dalam pendidikan prasekolah di Malaysia ialah penguasaan kemahiran asas membaca dalam kalangan murid prasekolah. Merujuk Haiza Hayati Baharudin et al. (2021) bahawa murid prasekolah mempunyai kesukaran untuk menguasai kemahiran membaca dan strategi pengajaran yang efektif bagi menyelesaikan isu membaca ini perlu dilaksanakan bagi mengelakkan isu ketidakupayaan membaca. Silibus di sekolah rendah bagi murid tahun satu menghendaki murid menguasai kemahiran asas membaca bagi kelangsungan dan kelancaran pembelajaran mereka. Tambahan pula, implikasi daripada pandemik covid-19 telah menjejaskan prestasi murid prasekolah khususnya apabila terdapat murid yang ketinggalan dalam pembelajaran akibat penutupan sekolah. Tidak semua murid berpeluang untuk mengikuti kelas secara dalaman kerana terdapat murid yang mempunyai halangan dari segi kemudahan dan kemampuan.

Oleh itu, berlakunya murid yang tercicir sehingga mereka tidak boleh membaca seperti yang dinyatakan oleh Menteri Pendidikan Malaysia pada 4 Julai tahun 2022 dalam Berita Astro Awani bahawa masih wujud pelajar sekolah di tingkatan satu yang tidak tahu membaca dan perkara itu dinyatakan bukan isu baharu. Malah, kemungkinan berpunca daripada sukar memahami pendekatan suku kata yang diguna pakai dalam sistem pendidikan ketika ini sehingga memerlukan salah satu langkah yang lebih efektif untuk membantu pelajar yang tercicir. Keperluan sebuah modul yang dapat

menepati kemampuan dan kebolehan murid dalam pembelajaran asas membaca diperlukan bagi membantu murid menguasai kemahiran membaca pada peringkat prasekolah. Bermula pada tahun 2014, pihak Kementerian Pendidikan Malaysia mula melaksanakan pembelajaran abad ke-21 (PAK21) yang menjadi konsep pengajaran dan pembelajaran yang membantu murid agar dapat belajar dengan lebih efektif. Maka, modul asas membaca sewajarnya mempunyai elemen PAK21 sebagai inisiatif membantu murid lebih mudah belajar membaca dan berkesan.

Di samping itu, Roslin Francis dan Adenan Ayob (2019) menyatakan bahawa cabaran kepada guru prasekolah ialah ketiadaan bahan rujukan yang standard oleh pihak KPM menyebabkan guru hanya mempunyai rujukan kepada Dokumen Standard Kurikulum dan Pentaksiran semata-mata untuk pengajaran dan pembelajaran pada peringkat prasekolah. Oleh hal demikian, guru prasekolah kebanyakannya menggunakan bahan rujukan yang boleh diperoleh dalam pasaran dan kebiasaannya, bahan rujukan tersebut tidak melalui kajian empirikal yang boleh dipertikaikan kualitinya dari aspek kesahan kandungan dan kebolehpercayaan bahan. Akhirnya, guru menghadapi masalah dalam mendapatkan bahan rujukan yang bersesuaian dan bahan yang berkualiti dari aspek kandungan, bahasa dan pedagogi yang dipraktikkan dalam bahan tersebut.

Selain itu, kajian berkaitan pembangunan modul asas membaca bahasa Melayu pada peringkat prasekolah dilihat masih berkurangan dan kurang menjadi tumpuan pengkaji (Chee Sook Ching, Mahzan Arshad dan Adenan Ayob, 2018). Perkara ini membuktikan terdapat keperluan terhadap pembangunan modul dan penelitian bahan rujukan dalam kajian supaya dapat meningkatkan kualiti bahan pengajaran dan pembelajaran kepada guru semasa menggunakannya dalam kelas di prasekolah. Malahan, menurut Kamisah Buang (2011) menyatakan bahawa kekurangan bahan rujukan antara faktor penyumbang kepada guru tidak mahir dan cekap dalam pengajaran.

Sebuah modul atau bahan bacaan sewajarnya mendapatkan kesahan kandungan oleh pakar dan kebolehpercayaan bahan oleh pengamal (guru) bagi memastikan modul yang dibangunkan mempunyai keabsahan penggunaannya. Hal ini disokong oleh Armizawani Mohamed Buang dan Sharul Effendy Janudin (2021) yang menyatakan sebuah modul yang dibangunkan dapat mencapai objektif pembelajaran yang berkualiti apabila melalui proses kesahan dan kebolehpercayaan modul. Oleh itu, kajian ini menumpukan kepada dua objektif, iaitu menilai kesahan kandungan MAMA dan menilai kebolehpercayaan MAMA.

SOROTAN KAJIAN

Keperluan terhadap pembangunan modul asas membaca bahasa Melayu merupakan antara perkara penting yang boleh diberikan tumpuan oleh pengkaji dalam memastikan guru dan murid di prasekolah mempunyai kepelbagaian bahan bacaan untuk digunakan dalam pembelajaran membaca. Hal ini demikian kerana, modul khusus tidak disediakan oleh pihak Kementerian Pendidikan Malaysia untuk guru prasekolah mengajar membaca. Oleh itu, guru-guru menggunakan modul sedia ada di pasaran yang kebanyakan modul tersebut dihasilkan tanpa melalui proses pembinaan modul yang terancang dan dinilai oleh pakar bidang yang terlibat. Walaupun, terdapat juga kajian pembangunan modul membaca oleh pengkaji sebelum ini tetapi kebanyakan memfokuskan kepada modul awal membaca bukan modul asas membaca. Terdapat perbezaan antara modul awal membaca dan modul asas membaca dari aspek kandungan, objektif modul dan sasaran pengguna modul tersebut.

Modul awal membaca dikaitkan dengan masa bagi pendedahan kemahiran membaca kepada kanak-kanak seperti pada umur 2+, 3+, dan 4+ tahun (Zainiah Mohamed Isa, Juppri Bacotang & Mazlina Che Mustafa, 2017), manakala modul asas membaca bermaksud suatu bentuk bacaan yang dikaitkan mengikut peringkat atau tahap dalam kemahiran membaca seperti pandangan Kenedy (1981) menyatakan proses membaca melibatkan keupayaan seseorang dalam mengenal bentuk visual, mengaitkan visual dengan bunyi atau makna dan memahami serta mentafsir maksudnya. Berdasarkan Kurikulum Standard Prasekolah Kebangsaan (KSPK) pula, menunjukkan terdapat beberapa tahap penguasaan kemahiran membaca, iaitu tahap membunyikan kata, membaca perkataan dengan suku kata terbuka, membaca perkataan dengan suku kata terbuka dan tertutup dengan betul, membaca frasa, membaca dan memahami ayat mudah. Ini menunjukkan terdapat dua tahap dalam kemahiran asas membaca pada peringkat prasekolah, iaitu tahap pertama ialah murid dapat membaca suku kata,

perkataan dan frasa, manakala tahap kedua murid boleh membaca dan memahami ayat mudah.

Kajian pembangunan modul membaca yang dijalankan sebelum ini kebanyakan menumpukan kepada aspek pedagogi seperti kaedah multimedia (Abdul Rasid Jamian et al, 2012), bacaan bergred (Tuzana Mohamad, 2014), kaedah bermain (Azliza Ali & Zamri Mahamod, 2016; Hanifah Sabin et al, 2019), didik hibur (Norlela Ahmad & Shamsudin Othman, 2020), teknik membaca kuat (Yulianeta et al, 2020) dan kaedah fonik (Thang Yin Fong, 2022) tetapi kajian pembangunan modul menggunakan teknik multisensori dalam pembelajaran kemahiran membaca kurang digunakan. Walau bagaimanapun, pengkaji lebih banyak menggunakan teknik multisensori dalam membantu murid membaca dalam kajian intervensi dan pendidikan khas (Lee, 2016; Lau Shiau Ching & Mohd Mokhtar Tahar, 2021). Maka, kajian pembangunan modul asas membaca yang menggunakan teknik multisensori sewajarnya digunakan dalam membantu murid belajar membaca sebagai salah satu teknik belajar bukan hanya kepada murid berkeperluan khas dan masalah pembelajaran sahaja tetapi kepada semua murid kerana kesan penggunaan teknik ini sangat baik untuk kanak-kanak khususnya. Sebagai contoh kajian Margaret Combley (2001) menyatakan murid belajar membaca dengan bergantung kepada keupayaan mereka dalam mendengar, melihat, menyebut dan menulis (teknik multisensori).

Selain itu, kajian pembangunan modul membaca yang dijalankan sebelum ini mempunyai pelbagai jenis bentuk bahan seperti teknologi maklumat (ICT) (Kamisah Buang & Rohaty @ Rohatiah Mohd Majzub, 2012), aplikasi mudah alih (Maszuraini Miswan & Hamed Mohd Adnan, 2015), digital (Roslin Francis & Adenan Ayob, 2019). Namun, tumpuan kepada bahan bacaan berbentuk buku masih kurang diberikan fokus dalam kajian lalu sedangkan buku merupakan antara jenis bahan utama yang digunakan bagi pembelajaran kemahiran membaca untuk murid-murid di prasekolah. Tambahan pula, Marima (2016) mendapati bahawa bahan secara bercetak membantu guru melaksanakan sesi pengajaran dan pembelajaran dengan lebih berkesan di prasekolah. Walaupun, elemen teknologi merupakan elemen penting yang boleh diinovasikan kepada bahan pembelajaran membaca tetapi guru-guru masih memilih bahan bercetak berbentuk buku sebagai rujukan utama dalam sesi pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah. Hal ini demikian kerana bahan bercetak berbentuk buku lebih sesuai dan praktikal di prasekolah yang tidak membebankan guru untuk mempunyai kemudahan peralatan teknologi seperti *tablet* atau talian internet semasa pengajaran dan pembelajaran berlangsung.

Tambahan pula, kajian oleh Roslin Francis dan Adenan Ayob (2019) menyatakan terdapat keperluan untuk menghasilkan modul untuk kemahiran membaca kerana kebanyakan guru merujuk buku atau bahan pembelajaran yang diperoleh dari pasaran. Buku-buku tersebut pula tidak melalui kajian empirikal dan boleh dipertikaikan berkaitan kandungan dan keberkesanannya. Namun, guru-guru di prasekolah masih tidak mempunyai pilihan untuk memperoleh buku rujukan yang berkualiti dan afektif. Oleh itu, kajian ini bertujuan untuk menghasilkan sebuah modul berbentuk buku bacaan bagi membantu guru dan murid agar mempunyai bahan yang berkualiti dan praktikal untuk pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah.

METODOLOGI

Kajian ini berbentuk kuantitatif dengan menggunakan reka bentuk kaedah kajian tinjauan dalam menilai kesahan kandungan daripada pakar dan menilai kebolehppercayaan modul daripada guru yang terlibat. Kajian ini juga menggunakan reka bentuk pembangunan modul dalam menghasilkan MAMA yang mengaplikasikan model ADDIE (1987) yang merangkumi lima fasa, iaitu *Analysis, Design, Development, Implementation, Evaluation* (Branch, 2009). Namun, artikel ini hanya membincangkan fasa pembangunan sahaja, iaitu melibatkan kesahan kandungan dan kebolehppercayaan MAMA. Kesahan kandungan merupakan salah satu fasa yang penting dilaksanakan oleh pengkaji dengan bertujuan untuk memastikan ciri-ciri modul yang dibangunkan menepati objektif pembangunannya. Menurut Lynn (1986) panel penilai sebaiknya antara tiga hingga sepuluh orang panel pakar. Kajian ini mempunyai lima orang pakar yang terlibat dalam kesahan kandungan MAMA, iaitu daripada bidang Bahasa Melayu, literasi Bahasa Melayu, Pendidikan Awal Kanak-kanak, pembangunan modul, dan prasekolah. Jumlah panel penilai bagi kesahan kandungan MAMA ialah lima orang, iaitu mencukupi untuk mendapatkan kesahan tersebut. Kesahan kandungan dalam kajian ini menumpukan kepada

modul asas membaca bahasa Melayu yang dibangunkan untuk pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah. Jadual 1 merupakan bahagian-bahagian kandungan dan bilangan item soal selidik dalam kesahan kandungan modul.

Jadual 1 Kandungan Soal Selidik Dan Bilangan Item

	Kandungan	Bilangan Item
Bahagian 1	Kandungan MAMA (Modul Asas Membaca Anakku)	16
Bahagian II	Isi Kandungan Buku Bacaan	24
Bahagian III	Muka Buku Bacaan	7
Bahagian IV	Muka Buku Manual MAMA	10

Jadual 2 pula, merupakan maklumat diri pakar secara lebih terperinci yang terlibat dalam mengesahkan, menilai dan memberikan maklum balas penambahbaikan berkaitan kandungan MAMA.

Jadual 2 Maklumat Pakar

Bil	Profil Pakar	Institusi	Bidang Kepakaran	Pengalaman	Tahap Pendidikan
1.	Prof. Emeritus Dr.	Universiti Malaya	Bahasa Melayu	Lebih 50 tahun	Phd.
2.	Dr.	Universiti Pendidikan Sultan Idris	Pendidikan Awal Kanak-kanak & Bahasa Melayu	14 tahun	Phd.
3.	Dr.	Universiti Malaysia Sabah	Literasi Bahasa Melayu & Pendidikan Awal Kanak-kanak	13 tahun	Phd.
4.	Dr.	Universiti Pendidikan Sultan Idris	Pembangunan Modul & Pendidikan Awal Kanak-kanak	5 tahun	Phd.
5.	Guru Prasekolah DG41	Sek. Keb. Fajar Harapan	Pengamal Pendidikan Awal Kanak-Kanak & Prasekolah	6 tahun	Ijazah Sarjana Muda

Instrumen untuk kesahan kandungan dalam kajian ini menggunakan lima skala dari 1 hingga 5 yang mewakili (1) sangat tidak setuju, (2) tidak setuju, (3) tidak pasti, (4) setuju dan (5) sangat setuju. Pencapaian kesahan kandungan boleh ditentukan dengan pengiraan jumlah skor pakar (x) dibahagikan dengan jumlah skor maksimum (y) dan didarabkan dengan seratus. Berdasarkan Sidek Mohd Noah dan Jamaludin Ahmad (2019), jumlah skor yang melebihi 70% menunjukkan item dalam instrumen mempunyai kesahan kandungan yang tinggi berdasarkan formula pengiraan seperti yang berikut;

$$\frac{\text{Jumlah Skor Pakar (x)}}{\text{Skor Maksimum (y)}} \times 100 = \text{Pencapaian Kesahan Kandungan}$$

Bagi responden untuk kebolehpercayaan modul pula melibatkan 30 orang guru Tadika KEMAS di daerah Muallim. Semua responden mengikuti *Training of trainers (TOT)* dengan menggunakan MAMA sebagai bahan dalam latihan yang dijalankan. Selepas *TOT* yang dijalankan kesemua peserta program menjawab item kebolehpercayaan modul. Item-item dalam kebolehpercayaan modul ini adalah dengan berdasarkan objektif-objektif modul yang ingin dicapai. Sidek Mohd Noah dan Jamaludin Ahmad (2019) menyatakan bahawa dalam membangunkan item-item soal selidik untuk kebolehpercayaan modul boleh berdasarkan kepada dua perkara, iaitu langkah-langkah aktiviti modul atau objektif-objektif modul. Bagi penilaian untuk item dalam instrumen kebolehpercayaan modul mempunyai lima skala dari 1 hingga 5, iaitu mewakili (1) sangat tidak setuju, (2) tidak setuju, (3) tidak pasti, (4) setuju dan (5) sangat setuju. Antara cara mengukur kebolehpercayaan modul adalah dengan menggunakan perisian statistik *SPSS (Statistical Package For Social Science)* dengan mengira pekali *Cronbach's Alpha* kepada semua item yang dinilai. Jadual 3 merupakan maklumat berkaitan interpretasi mengikut jumlah nilai skor kebolehpercayaan.

Jadual 3 Skor Kebolehpercayaan

Interprestasi	Skor
Tidak dapat diterima	<0.60
Lemah	0.60-0.69
Sederhana	0.70-0.79
Tinggi	0.80-0.90
Sangat Tinggi	>0.90

DAPATAN KAJIAN

Dapatan kajian diperoleh daripada kesahan kandungan modul daripada lima orang pakar penilai dan 30 orang pengamal (guru tadika KEMAS) bagi penilaian kebolehpercayaan modul. Berdasarkan penilaian pakar, maklum balas dan komen diterima melalui item 'open-ended'. Terdapat empat bahagian utama dibahagikan dalam kesahan kandungan MAMA, iaitu bahagian pertama ialah Kandungan MAMA (Modul Asas Membaca Anakku), kedua pula ialah Isi Kandungan Buku Bacaan (Siri 1 & Siri 2), manakala ketiga ialah Muka Buku Bacaan dan bahagian akhir pula ialah Muka Buku Manual (Modul Asas Membaca Anakku)

I) Kesahan Kandungan MAMA (Modul Asas Membaca Anakku)

Kajian ini menggunakan soal selidik kesahan kandungan modul Russell (1974) yang diubah suai mengikut keperluan kajian, iaitu berdasarkan kandungan modul bagi pembelajaran kemahiran membaca pada peringkat prasekolah. Berdasarkan jadual 4, kesahan kandungan MAMA secara keseluruhan bagi pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah ialah 90.25%, iaitu menunjukkan jumlah yang tinggi. Hasil penilaian menunjukkan enam elemen mempunyai peratus kesahan kandungan MAMA paling

tinggi sebanyak 96%, iaitu elemen “kandungan modul ini dilaksanakan dengan menggunakan kaedah membaca suku kata yang bersistematik”, “kandungan modul ini dapat membantu murid untuk belajar membunyikan suku kata bahasa Melayu”, “kandungan modul ini dapat membantu murid untuk belajar membaca perkataan, frasa dan ayat mudah bahasa Melayu”, “kandungan modul dari tahap mudah kepada sukar”, “objektif modul ditulis dalam bentuk yang boleh diukur” dan “instrumen penilaian modul berdasarkan kandungan modul”. Bagi elemen “kandungan modul mendorong murid untuk belajar secara aktif” dan “latihan pengukuhan bersesuaian dengan kandungan modul” pula menunjukkan peratusan kesahan kandungan sederhana, iaitu sebanyak 88% dan terdapat tiga elemen menunjukkan peratusan paling rendah dalam kesahan kandungan MAMA sebanyak 80%, iaitu “objektif modul dapat dicapai dengan strategi pengajaran modul”, “kandungan manual MAMA dapat berfungsi sebagai panduan mengajar untuk guru” dan “kandungan modul membantu guru untuk berperanan sebagai fasilitator”. Setiap item pada bahagian kesahan kandungan MAMA mendapat penilaian melebihi 70.0% daripada pakar.

Jadual 4 Kesahan Kandungan MAMA (Modul Asas Membaca Anakku) dalam Pembelajaran Kemahiran Membaca di Prasekolah (Bahagian I)

Kandungan MAMA	Peratusan (%)	Pandangan Pakar
Kandungan modul ini menepati kumpulan sasaran.	92	Diterima
Kandungan modul ini dilaksanakan dengan menggunakan kaedah membaca suku kata yang bersistematik.	96	Diterima
Kandungan modul ini bersesuaian dengan masa yang diperuntukkan untuk pembelajaran murid di prasekolah.	92	Diterima
Kandungan modul ini dapat membantu murid untuk belajar membunyikan suku kata bahasa Melayu.	96	Diterima
Kandungan modul ini dapat membantu murid untuk belajar membaca perkataan, frasa dan ayat mudah bahasa Melayu.	96	Diterima
Kandungan modul dari tahap mudah kepada sukar.	96	Diterima
Tajuk modul berdasarkan kandungan modul.	92	Diterima
Kandungan modul menepati objektif modul.	84	Diterima
Objektif modul ditulis dalam bentuk yang boleh diukur.	96	Diterima
Objektif modul dapat dicapai dengan strategi pengajaran modul.	80	Diterima
Kandungan manual MAMA dapat berfungsi sebagai panduan mengajar untuk guru.	80	Diterima
Kandungan modul mengaplikasikan pembelajaran berpusatkan pelajar.	92	Diterima
Kandungan modul membantu guru untuk berperanan sebagai fasilitator.	80	Diterima
Kandungan modul mendorong murid untuk belajar secara aktif.	88	Diterima
Instrumen penilaian modul berdasarkan kandungan modul.	96	Diterima
Latihan pengukuhan bersesuaian dengan kandungan modul.	88	Diterima
Keseluruhan	90.25	

II) Kesahan Isi Kandungan Buku Bacaan (Siri 1 & Siri 2)

Berdasarkan jadual 5, kesahan isi kandungan buku bacaan secara keseluruhan ialah 88%. Bagi kesahan yang mempunyai nilai peratus paling rendah ialah 80%, manakala kesahan yang paling tinggi pula ialah 92%. Terdapat enam elemen kesahan isi kandungan buku bacaan yang mendapat tinggi kesahan, iaitu Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal A (suku kata), Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal O (perkataan), Siri 2 Suku Kata Tertutup (Konsonan) (ayat mudah), Siri 2 Suku Kata Tertutup (Digraf) (suku kata), Siri 2 Suku Kata Tertutup (Diftong) (suku kata) dan Siri 2 Suku Kata Tertutup (Diftong) (perkataan). Bagi

elemen kesahan isi kandungan yang paling rendah pula ialah Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal I (suku kata). Setiap item pada bahagian kesahan isi kandungan buku bacaan mendapat penilaian melebihi 70.0% daripada pakar.

Jadual 5 Kesahan Isi Kandungan Buku Bacaan (Siri 1 & Siri 2)

Isi Kandungan Buku Bacaan (Siri 1 & Siri 2)	Peratusan (%)	Pandangan Pakar
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal A (suku kata)	92	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal A (perkataan)	84	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal A (ayat mudah)	84	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal I (suku kata)	80	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal I (perkataan)	84	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal I (ayat mudah)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal U (suku kata)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal U (perkataan)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal U (ayat mudah)	84	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal O (suku kata)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal O (perkataan)	92	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal O (ayat mudah)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal E (suku kata)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal E (perkataan)	88	Diterima
Siri 1 Suku Kata Terbuka Vokal E (ayat mudah)	88	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Konsonan) (suku kata)	88	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Konsonan) (perkataan)	88	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Konsonan) (ayat mudah)	92	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Digraf) (suku kata)	92	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Digraf) (perkataan)	88	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Digraf) (ayat mudah)	88	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Diftong) (suku kata)	92	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Diftong) (perkataan)	92	Diterima
Siri 2 Suku Kata Tertutup (Diftong) (ayat mudah)	88	Diterima
Keseluruhan	88.00	

III) Kesahan Muka Buku Bacaan

Jadual 6 menunjukkan kesahan muka buku bacaan yang mempunyai jumlah keseluruhan peratus sebanyak 89.71%. Kesahan muka buku bacaan yang terendah ialah penggunaan gambar yang sesuai, iaitu sebanyak 80%, manakala kesahan muka yang tertinggi diperoleh pada dua elemen ialah jenis tulis yang boleh dibaca dan saiz buku yang sesuai, iaitu sebanyak 96%. Setiap item pada bahagian kesahan muka buku bacaan mendapat penilaian melebihi 70.0% daripada pakar.

Jadual 6 Kesahan Muka Buku Bacaan

Muka Buku Bacaan	Peratusan (%)	Pandangan Pakar
Saiz tulisan yang jelas.	92	Diterima
Jenis tulis yang boleh dibaca.	96	Diterima
Warna tulisan yang terang.	88	Diterima
Susun letak tulisan yang teratur.	92	Diterima
Saiz buku yang sesuai.	96	Diterima
Warna keseluruhan buku yang menarik.	84	Diterima
Penggunaan gambar yang sesuai.	80	Diterima
Keseluruhan	89.71	

IV) Kesahan Muka Buku Manual (Modul Asas Membaca Anakku)

Berdasarkan jadual 7, nilai kesahan muka buku manual secara keseluruhan ialah 92%. Nilai kesahan tertinggi diperoleh pada beberapa elemen seperti saiz tulisan yang jelas, jenis tulisan yang boleh dibaca, warna tulisan yang terang, dan susun letak tulisan yang teratur, iaitu sebanyak 92%, manakala nilai kesahan terendah ialah susun letak kod imbasan yang teratur, iaitu sebanyak 80%. Setiap item pada bahagian kesahan muka buku manual mendapat penilaian melebihi 70.0% daripada pakar.

Jadual 7 Kesahan Muka Buku Manual (Modul Asas Membaca Anakku)

Muka Buku Manual (Modul Asas Membaca Anakku)	Peratusan (%)	Pandangan Pakar
Saiz tulisan yang jelas.	96	Diterima
Jenis tulisan yang boleh dibaca.	96	Diterima
Warna tulisan yang terang.	96	Diterima
Susun letak tulisan yang teratur.	96	Diterima
Saiz buku yang sesuai.	88	Diterima
Susun letak kod imbasan yang teratur.	80	Diterima
Penggunaan grafik yang sesuai.	92	Diterima
Pautan video dapat ditonton.	92	Diterima
Kualiti visual baik dalam video.	92	Diterima
Kualiti audio baik dalam video.	92	Diterima
Keseluruhan	92.00	

Dapatan kesahan kandungan dalam kajian ini menunjukkan bahawa keseluruhan soal selidik bagi Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) untuk pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah adalah tinggi, hal ini demikian kerana kesemua item dalam kandungan modul dan elemen bagi kesesuaian kemahiran membaca dan aktiviti yang diaplikasikan dalam modul mendapat kesepakatan pakar dan guru melebihi 70%. Ini bermakna semua item diterima dan sesuai digunakan dalam modul yang dibina.

V) Cadangan dan Pandangan Penambahbaikan

Pengkaji memperoleh cadangan dan pandangan bagi penambahbaikan MAMA yang diberikan oleh pakar. Oleh itu, pengkaji telah melaksanakan pemurnian modul mengikut cadangan dan pandangan yang diberikan dengan mengikut keperluan dan kesesuaian objektif kajian. Jadual 8 menunjukkan cadangan dan pandangan pakar bagi penambahbaikan dalam MAMA.

Jadual 8 Cadangan dan Pandangan Pakar

Cadangan dan Pandangan Pakar	Bahagian	Pakar
Pemilihan ayat mudah (pengulangan penggunaan vokal yang sama).	II	2
Ketebalan fon disamakan dan penggunaan huruf l kepada I.	II	5
Penggunaan warna latar yang lebih lembut dan warna terang fokus kepada huruf bacaan.	II	3
Kebiasaan buku suku kata untuk kanak-kanak prasekolah, menggunakan tulisan warna hitam & merah untuk jelas dan terang.	II	3
Kanak-kanak berumur 4 tahun bosan apabila menggunakan buku yang kurang gambar.	II	3

VI) Kebolehpercayaan Modul

Berdasarkan pandangan Sidek Mohd Noah dan Jamaludin Ahmad (2019) bahawa indeks nilai kebolehpercayaan modul dengan berdasarkan objektif modul atau langkah-langkah aktiviti dalam modul yang diaplikasikan. Terdapat sebanyak 35 item soal selidik telah diberikan kepada 30 orang guru KEMAS daerah Muallim. Penggunaan *Statistical Packages for Social Sciences* (SPSS) dalam mendapatkan skor Alpha Cronbach untuk mengukur kebolehpercayaan Modul Asas Membaca Anakku (MAMA). Jadual 9 menunjukkan dapatan kajian bagi nilai kebolehpercayaan MAMA ialah nilai alpha sebanyak .986. Dapatan kajian ini membuktikan MAMA mempunyai skor kebolehpercayaan yang sangat tinggi kerana skor nilai alpha diperolehi melebihi 0.90.

Jadual 9 Nilai Kebolehpercayaan MAMA

Modul	Nilai α
Modul Asas Membaca Anakku (MAMA)	.986

PERBINCANGAN DAN IMPLIKASI KAJIAN

Hasil kajian menunjukkan kesahan kandungan soal selidik bagi pembangunan Modul Asas Membaca Anakku (MAMA) untuk pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah adalah tinggi. Kesemua item dalam kandungan modul mendapat kesepakatan daripada pakar-pakar dan guru bahawa boleh digunakan dalam pembangunan modul kerana memperoleh 70% nilai peratusan persetujuan. Selain itu, kebolehpercayaan MAMA dalam kajian ini dijalankan bagi memastikan pembangunan MAMA yang dihasilkan menepati objektif modul, iaitu menghasilkan bahan pengajaran dan pembelajaran bagi kemahiran asas membaca untuk kegunaan murid dan guru di prasekolah. Kajian ini dapat menghasilkan sebuah modul yang berkualiti sebagai bahan rujukan kepada guru prasekolah dalam membantu murid mempelajari asas membaca bahasa Melayu pada peringkat prasekolah. Hal ini berdasarkan hasil penilaian terhadap kesahan kandungan dan kebolehpercayaan modul oleh pihak yang berautoriti, iaitu pakar bidang (Bahasa Melayu, Literasi Bahasa Melayu, Pendidikan Awal Kanak-kanak, Pembangunan Modul dan prasekolah) dan guru prasekolah khususnya. Perkara ini disokong dengan pandangan Md Noor Saper et al (2016) yang menyatakan sesebuah modul yang telah disahkan kandungan maka membuktikan modul tersebut bermutu dan lengkap.

Selain itu, pengintergrasian tiga elemen utama dalam pembangunan sebuah modul, iaitu kandungan, pedagogi dan reka bentuk modul membuktikan elemen tersebut penting apabila pakar dan pengamal bersetuju dengan nilai peratusan yang tinggi dalam kajian ini. Kajian ini juga menghasilkan sebuah modul membaca yang mempunyai dua bahan, iaitu buku bacaan untuk murid dan buku manual untuk guru sebagai pelengkap dalam membantu proses pengajaran dan pembelajaran kemahiran membaca menjadi mudah dan efektif. Hal ini membantu pihak guru kerana mengikut Roslin Francis dan Adenan Ayob (2019) bahawa bidang pendidikan awal kanak-kanak, iaitu di prasekolah mempunyai masalah berkaitan dengan kekurangan bahan pengajaran. Selain itu, kajian ini juga dapat dijadikan

panduan kepada penulis modul membaca untuk mengetahui elemen-elemen yang boleh diguna pakai semasa membangunkan sebuah modul membaca yang meliputi tiga aspek utama, iaitu kandungan KSPK (Kurikulum Standard Prasekolah Kebangsaan), pedagogi (strategi pembelajaran) dan reka bentuk modul (pemilihan tulisan, susun atur teks dan grafik).

KESIMPULAN

Kajian ini diharap dapat membantu Kementerian Pendidikan Malaysia mempunyai bahan rujukan, iaitu modul membaca bagi guru-guru menggunakan dalam pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah. Penghasilan modul membaca yang berkualiti kandungannya dan praktikal untuk perlaksanaanya secara tidak langsung memberi impak kepada penguasaan kemahiran membaca dalam kalangan murid di prasekolah. Pembangunan MAMA berteraskan kepada tiga elemen utama, iaitu kandungan, pedagogi dan reka bentuk modul. Elemen-elemen yang digabung jalin ini menjadikan MAMA menjadi modul yang mempunyai kesahan dan kebolehpercayaan yang tinggi. Secara tidak langsung, dapatan kajian membuktikan bahawa tiga elemen utama yang digunakan dalam pembangunan MAMA dapat dijadikan sebagai panduan baharu untuk sebuah kerangka pembangunan modul membaca bahasa Melayu yang berbentuk buku. Kerangka ini merupakan panduan baharu yang boleh diguna pakai kepada pihak penulis buku membaca dalam merancang dan menghasilkan bahan yang berkualiti dan praktikal. Selain itu, penghasilan manual MAMA dalam kajian ini juga menunjukkan bahawa buku bacaan yang dihasilkan perlulah disertai dengan cara penggunaan buku untuk membantu guru-guru mengetahui kaedah membaca dan teknik pembelajaran yang digunakan dalam modul atau buku yang dihasilkan. Penggunaan manual untuk buku bacaan merupakan sebuah idea yang sesuai dalam membantu guru melaksanakan pembelajaran kemahiran membaca yang lebih tersusun dan efektif. Justeru, kajian ini berharap MAMA dapat dijadikan sebagai salah sebuah modul membaca utama di prasekolah yang melibatkan murid empat hingga enam tahun. Kajian lanjutan yang boleh dilaksanakan untuk kajian ini ialah kajian keberkesanan penggunaan MAMA dalam pembelajaran kemahiran membaca di prasekolah.

RUJUKAN

- Abdul Rasid Jamian, Norhashimah Hashim & Shamsudin Othman. (2012). Multimedia interaktif mempertingkatkan pembelajaran kemahiran membaca murid-murid PROBIM. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 2(2), 46-53. <http://journalarticle.ukm.my/5719/1/4653%2520Rasid%2520et%2520al.%20UPM.pdf>.
- Armizawani Mohamed Buang dan Sharul Effendy Janudin. (2021). Kesahan kandungan dan kebolehpercayaan: Modul spreadsheet belanjawan. *Jurnal Penyelidikan Dedikasi*, 19 (1), 1-22. <https://myjms.mohe.gov.my/index.php/jd/article/view/14345/7417>
- Azliza Ali & Zamri Mahamod. (2016). Pembangunan dan kebolegunaan modul berasaskan bermain bagi pembelajaran kemahiran Bahasa Melayu kanak-kanak prasekolah. *Jurnal Pendidikan Bahasa Melayu*, 6(1), 16-29. <http://journalarticle.ukm.my/9863/1/105-207-1-SM.pdf>
- Branch, R. M. (2009). *Instructional design: The ADDIE approach*. Springer.
- Chee S. C. , Mahzan Arshad dan Adenan Ayob. (2018). Penilaian semula pengajaran dan pembelajaran dalam pembacaan awal. *International Journal of Education, Psychology and Counseling*, 3(10), 1-8. <http://www.ijepc.com/PDF/IJEPc-2018-10-03-01.pdf>
- Combley, M. (2001). *The hickey multisensory language course*. Whurr Publishers Ltd.
- Haiza Hayati Baharudin, Abdul Halim Masnan & Azizah Zain. (2021). Pembangunan modul pembelajaran menggunakan aplikasi teknologi android berasaskan papan putih interaktif terhadap kemahiran membaca kanak-kanak prasekolah: Ulasan kerangka teori. *Jurnal Pendidikan Bitara Upsi*, 14(1), 1-14. https://www.researchgate.net/publication/348325463_Pembangunan_Modul_Pembelajaran_Menggunakan_Aplikasi_Teknologi_Android_Berasaskan_Papan_Putih_Interaktif_Terhadap_Kemahiran_Membaca_Kanak-kanak_Prasekolah_Ulasan_Kerangka_Teori
- Hanifah Sabin, Vincent Pang & Muhammad Idris Bullare@Bahari. (2019). Modul membaca awal prasekolah menggunakan nyanyian berasaskan teori psikolinguistik kognitif dan aplikasi kaedah belajar melalui bermain. *Jurnal Pendidikan Malaysia*, 44(1), 45-58. <http://dx.doi.org/10.17576/JPEN-2019-44.01-06>
- Juppri Bacotang, Adibah Abdul Latif, Nurfarhana Diana Mohd Nor, Siti Farhana Md. Yasin, Connie Shin @ Connie Cassy Ompok, Muhamad Suhaimi Taat & Nur Suhaidah Sukor. (2022). Interkorelasi konstruk bagi kemahiran literasi awal kanak-kanak. *Jurnal PENDETA*, 13(1), 70-83. <https://ejournal.upsi>

- .edu.my/index.php/PENDETA/article/view/6643/3637
- Kamisah Buang. (2011). *Pembangunan dan pengujian modul intervensi membaca bahasa Melayu prasekolah berbantuan multimedia* [Tesis tidak diterbitkan]. Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Kamisah Buang & Rohaty @ Rohatiah Mohd Majzub. (2012). Pembangunan dan pengujian modul intervensi membaca bahasa Melayu prasekolah. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-kanak Kebangsaan*, 1(1), 65-86. https://myjurnal.mohe.gov.my/filebank/published_article/43235/5.pdf.
- Kenedy, E. (1981). *Methods in teaching development reading*. F.E. Peacock Publisher. INC.
- Lau, S. C. & Mohd Mokhtar Tahar. (2021). Penggunaan peralatan multisensori buku audio dalam meningkatkan minat murid-murid masalah pembelajaran terhadap membaca. *Jurnal Dunia Pendidikan*, 3(1), 530-536. <https://myjms.mohe.gov.my/index.php/jdpd/article/view/12946>.
- Lee, L. W. (2016). Multisensory modalities for blending and segmenting among early readers. *Computer Assisted Language Learning*, 29(5), 1017–1032. <https://doi.org/10.1080/09588221.2015.1129347>
- Lynn, M. R. (1986). Determination and quantification of content validity. *Nursing research*. <https://doi.org/10.1097/00006199-198611000-00017>.
- Marima, E. W. (2016). A survey of approaches used in teaching reading in early childhood classes in Dagoretti and Westlands Divisions, Nairobi County, Kenya. *Journal of Education and Practice*, 7(33), 207-211.
- Maszuraini Miswan & Hamed Mohd Adnan. (2015). Pembangunan aplikasi peranti mudah alih untuk kemahiran membaca kanak-kanak: Aplikasi literasi LINUS (LiLIN). *Jurnal Pengajian Media Malaysia*, 17(2), 64-78. <https://jpmm.um.edu.my/index.php/JPMM/article/view/5979/3696>.
- Md Noor Saper, Nurul Ain Mohd Daud, & Norazani Ahmad. (2016). Kesahan dan kebolehpercayaan Modul I-Sc (Islamic Spiritual Counseling) ke atas pelajar bermasalah tingkah laku. *International Journal of Islamic Thought*, 9, 32-43.
- Norlela Ahmad & Shamsudin Othman (2020). Penggunaan kaedah didik hibur dalam pengajaran kemahiran membaca guru bahasa Melayu sekolah rendah. *International Journal of Education and Training*, 6(2), 1-11. http://www.injet.upm.edu.my/images/volume/isunov6_2020/Penggunaan%20Kaedah%20Didik%20Hibur%20dalam%20Pengajaran%20Kemahiran%20Membaca%20Guru%20Bahasa%20Melayu%20Sekolah%20Rendah.pdf
- Roslin Francis & Adenan Ayob. (2019). Pembangunan modul baca-tulis digital bahasa Melayu untuk murid-murid prasekolah dengan pendekatan model ADDIE. *Jurnal Psikologi dan Pembangunan Manusia (JPHUM)*, 2(2), 20-40. <https://docplayer.info/172102787-Pembangunan-modul-baca-tulis-digital-bahasa-melayu-untuk-murid-murid-prasekolah-dengan-pendekatan-model-addie.html>.
- Rusell, J.D. (1974). *Modular instruction: A guide to the design, selection, utilization and evaluation of modular materials*. Publishing Company.
- Sidek Mohd Noah & Jamaludin Ahmad. (2019). *Pembinaan modul: Bagaimana membina modul latihan dan modul akademik*. Penerbit Universiti Putra Malaysia.
- Thang Y. F., Zaharah Binti Osman & Adenan Ayob. (2022). Analisis keperluan terhadap pembangunan modul bacaan awal kaedah fonik (mobafik) Bahasa Melayu di prasekolah aliran cina. *Jurnal Penyelidikan Sains Sosial (JOSSR)*, 5(14), 62-71. DOI: 10.55573/JOSSR.051406
- Tuzana Mohamad. (2014). Keberkesanan modul bacaan bergred bagi membantu murid linus tegar dalam kemahiran membaca KVKV.[Tesis]. Universiti Sains Malaysia.
- Yulianeta, Vismaia S. Damaiani, Dewi Prajnaparamitha Amandangi & Inggri Dwi Rahesi. (2020). Read aloud training module: Research and development to improve literacy. *4th International Conference on Language, Literature, Culture, and Education (ICOLLITE 2020)*. 509, 823-829. <https://www.atlantispress.com/proceedings/icollite-20/125949280>
- Zainiah Mohamed Isa, Jupri Bacotang & Mazlina Che Mustafa. (2017). Kesahan kandungan modul literasi awal (modul lit-a) pada peringkat kanak-kanak berumur 2+, 3+ dan 4+ tahun. *Jurnal Pendidikan Awal Kanak-Kanak*. 6, 57-68. <https://ejournal.upsi.edu.my/journal/JPAK>